

GLASILO

„Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Koroško in Primorsko“
s sedežem v Ljubljani ter „Slov. čebelarskega društva za Spodnje Štajersko“.

Urejuje FRANČIŠEK ROJINA.

Izhaja 5. dan vsakega mesca in se pošilja udom zastoj.

Leto X.

V Ljubljani, meseca decembra 1907.

Štev. 12.

Mesečna navodila.

Spisuje M. Humek.

December.

Minuli mesec november je bil razmeroma zelo suh in hladen, tako da vreme ni posebno motilo nastopajočega zimskega počitka. Tudi s snegom nam je prizanesel noter do danes. Nekaj dni je bilo celo jako prijetnih in solčnih, da so se čebele izlahka še enkrat izprašile in očistile, predno jim huda zima končno zapre izlet za več mescev. Vsled enakomerne in razmeroma nizke topline porabila so ljudstva jako malo — najmočnejši panj komaj $\frac{1}{2}$ kg. Tako bi bilo vse v redu, in z mirno vestjo lahko gledamo v bodočnost v nadi, da nam bode prijazna vsaj toliko kakor bližnja preteklost.

V čebelnjaku ta mesec nimamo prav nobenega opravila razun, da včasih pogledamo noter radi miši, zunaj čebelnjaka pa pazimo, da nam čebel nič ne vznemirja. Ko bi pa kdo še ne bil dovršil zimskega odevanja, naj to dokonča sedaj brez odloga, ker takoj, ko zapade količkaj snega, pritisnil bode tudi mraz.

Kdor ima primeren prostor (klet, dobro zaprto hladno sobo itd.), naj sedaj z vso previdnostjo prenese svoje čebele iz čebelnjaka v tako shrambo, ki pa mora biti suha in čisto temna. V shrambi se nalože panji drug vrh drugega in ves sklad se povrhu malo odene; če so pa panji iz debelega lesa, ali celo iz slame, je vsaka odeja odveč ali celo nevarna. Pri takem prezimovanju je skrbeti posebno za to, da imajo čebele dovolj zraka in popolen mir. Vsakih 10—14 dni se previdno in brez ropota pogleda v prezimovališče.

Ako je vse mirno v panjih in nam termometer na steni ne kaže kake večje izpremembe topline, je pri čebelah vse v redu. Brez odloga moramo pa skrbeti za zrak, ako opazimo pri posameznih panjih močno šumenje ali celo bučanje, in termometer kaže znatno zvišanje topline. Odprite hitro okna pri shrambi in žrelo pri panjih nastezaj! Če izgubimo par čebel iz kakega panju, to ne pomeni veliko; druga pa je, če kje koncem februarja, stopivši v tako prezimovališče, najdemo vse najmočnejše panji mrtve, zadušene, kar se je primerilo že marsikomu. Posebne pazljivosti in opreznosti je treba tedaj, ako prezimujemo v majhnem prostoru razmerno veliko število panjev.

Ako še pripomnim, da vsa navodila, ki sem je podal za januar in februar, veljajo do pičice tudi za december, menim, da sem povedal zelo vse in moral bi le ponavljati, ako bi hotel, da naraste ta spis do običajne dolgotosti.

K sklepu svojih navodil kličem vsem zavednim, posebno mlajšim čebelarjem: Uredite svoje čebelarstvo kraju in njegovim razmeram primerno! Po načinu svojega čebelarstva vravnajte čebelna stanovanja (panji)! Držite se načina in panju, ki stega spoznali najprimernejšim svojim razmeram, vendar ne zametajte novosti, dokler jih niste preizkusili, zlasti ako pridejo od prave strani in s pravim namenom! Ostanite zvesti tudi v prihodnjem letu „Slov. Čebelarju“!

Ko se leto poslavlja.

Iv. Jurančič.

Le nekaj tednov ali dni še, in zopet bo preminulo leto v neizmerno morje preteklosti. Pred koncem pa se ozirimo še nazaj ter si zabeležimo, oziroma vtisnimo v spomin vsaj važnejše dogodke naše stroke, ki nam zamorejo služiti v prihodnosti.

Poročila o čebelarskem uspehu so letos iz raznih krajev tako različna, da se spreminjajo od najboljšega do najslabšega. Zato naj te vrstice povedo nekoliko le iz našega kraja, kar pa zamore biti več ali manj splošne vrednosti.

Že začetek tega leta, t. j. konec pretekle zime, je bil podučljiv za čebelarje, zlasti za začetnike. Ves marec in april namreč ni bilo enega celega prijaznega in toplega dneva, da bi čebele kaj nabirale. Vsled tega je čebelarje prešinil obup: Kaj bo, če skoraj ne pride boljše vreme? Maj — čas rojenja — je bil že blizo, plemenjaki pa še takorekoč v zimskem spanju. Pri mnogih panjih je že začel glad trkati na duri, in koncem aprila je bilo res že skoraj polovica panjev brez živeža. Slišalo se je že tu in tam: „Čebele padajo gladu“ . . . „mrlič“ . . . Medeni sati so hitro poromali iz omare v panji in — kaj bo zdaj? Prišel je maj, z njim pa tudi lepo vreme. „Hvala Bogu!“ je vzdihnil marsikateri čebelar.

Ta slučaj nas glasno opominja, da pustimo, oziroma v potrebi še dodamo čebelam v jeseni vselej in vedno dovolj medu, namreč zagotovo 12—14 kg, da izhajajo do maja, prav kakor je letos narava zahtevala.

Od tedaj naprej je bilo vreme trajno lepo in za čebele v vsakem oziru ugodno; in tako je ostalo do pozne jeseni, recimo do novembra. Ko je prišel kak dežek, je trajal en do dva dni, in zopet je bilo lepo. Večkrat je dežilo samo ponoči, kakor nalašč, da bi čebel ne mudilo. Le junija enkrat je deževalo blizo en teden. Temperatura je bila vobče visoka; julija in avgusta 22—26° R, istotako so bile noči tople, soparne. V septembru je bilo par dni mraz, ki je pozneje ajdo nekoliko poškodil, vendar je bila takrat že odcvetela.

Rojenje se je vsled dolge zime nekoliko zakasnilo, vendar so se plemenjaki zdaj v ugodnem vremenu in obilni paši krasno razvijali. Prejšnje slabo vreme je rastline tako zadržalo, da je bilo zdaj vse cvetje na kupu; n. pr. črešnja, ki cveti navadno v tretji tretjini aprila, je letos cvetela maja. Drugo sadno drevje je cvetelo le tu in tam nekoliko. Roje smo imeli proti koncu maja in v juniju, in sicer prav veliko. Vsak dan se je videlo „begune“, pa tudi „prišleci“ niso bili redka reč. Pisca teh vrstic je počastil eden ravno 1. junija ter se je vsedel nizko na jablanovo vejo tik čebelnjakov, kamor ga je privabil glasen šum domačih čebel. Bil je lep in držal se je vse leto med vsemi mladiči do malega najbolj junaško. Bodi zdrav med novimi sosedi! Saj so vse moje čebele potomci tudi nekega prišleca, ki pa je osrečil moje prednike menda pred 30. leti.

Letošnje leto nam je potrdilo zopet dejstvo, da se čebele le takrat dobro razvijajo, če ne trpijo pomanjkanja, in se jih ima v panju vedno na primernem prostoru, namreč le na toliko satov, kolikor jih potrebujejo in obsedajo. Ako imajo pretesen prostor, jih to samoumevno ovira; če jim pa puščamo več prostora, kakor ga obsedajo, morajo ta nepotrebni prostor ogrevati ter se ne morejo proti veččam in drugim škodljivcem, kakor tudi proti boleznim braniti.

Med drugim se mi je letos nudila tudi prilika, preizkušati uspeh naravnih in umetnih rojev. V drugih letih sem bil namreč navezan večinoma na umetne roje, ako sem hotel pomnožitev ob pravem času izvršiti. Sploh pustim naravnim, kakor umetnim rojem vsaj prvih 10—14 dni delati naravno satovje, potem šele dobivajo umetne sate, kolikor je potrebno. Pri tem so se pokazali naravni roji nekoliko pridnejši; moral sem torej dodati umetnim rojem 1—2 umetna sata več, da so se vzdržali z naravnimi roji v enaki moči. V jeseni pa ni bilo razločka.

Rojem je posebno ustregla inkarnatka, ki je letos prav obilno medila. Po senski košnji je paša postajala nekoliko slabēja, kar pa je kostanj hitro izpopolnil. Čudno je, da je kostanj letos dobro medil, dočim lipa ni dala nič, ko je vendar to bilo v največ letih obratno. Glavna priprava za ajdovo pašo je pri nas otava, ki jo je letos od začetka suša nekoliko zadrževala, pozneje pa je dala dobro pašo. V teh razmerah so se seveda ljudstva do ajde izvrstno razvila, slabičev sploh ni bilo.

Ajda je letos temeljito dokazala, da tudi siva ajda medi, le ugodnega vremena ji treba in v panjih obilo delavcev; zakaj v našem kraju sploh ni druge ajde nego siva. Ves čas ajdovega cveta je bilo jako lepo vreme, vendar

je najbolj medila le kakih 8—10 dni. V peščenih tleh in solnčnih legah jo je suša pritiskala, in paša je bila le srednja ali celo slaba.

Triletne in drugače nesposobne matice odstranim vselej ravno pred ajdovo pašo; ti panji potem nimajo med glavno pašo odprte zalege, torej veliko manj porabijo, in ob koncu paše (dobre) so do malega vsi sati polni medu. Med tem časom se izredi mlada matica, katero pa zopet odstranim, čebele pa pridnem drugim, manj močnim panjem. Letos sem poizkušal to združitev brez vseh umetnih sredstev, in dobro se je obnesla. Zjutraj ali zvečer sem te čebele djal, oziroma pometel v medišče tistim panjem, kjer sem jih hotel pridružiti; prehod v vališče sem odprl le za 2—3 čebele na široko. Zdaj se pridjane čebele počasi sprijaznijo z domačimi ter ostanejo več dni v medišču, tako da večinoma svoje prejšnje mesto pozabijo, predno pridejo po tako dolgi poti na prosto, kajti posebnega izhoda iz medišča ni ali pa se ne odpre. In res, le malo jih je prišlo prihodnje dni k prejšnjemu žrelu. Ta način združevanja je gotovo boljši od onega s pomočjo omamljenja (omotenja).

Ker je bilo še v septembru vedno lepo in toplo, so bile čebele kaj nadležne glede ropanja in sitne pri zadnjih opravilih. Po končanih čebelarških opravkih pa so se umirile ter še zdaj brez nepotrebnih pogostih izletov mirno pričakujejo zime.

Ko je bilo celo leto tako ugodno čebelam, gotovo ni bilo neugodno tudi osam. Tako sitne in v tolikem številu se še niso pojavile, kar sem čebelar. Vsako jutro jih je bil cel roj v čebelnjaku, dasi sem jih vsak dan sproti pobijal. Včasih so bile tako sitne, da bi se skoraj ne dalo z medom delati; v vsaki posodi, polni ali prazni, jih je bilo v trenutku na stotine, ako ni bila vedno pokrita. Enkrat, ko sem jih pobijal v zaprtem čebelnjaku, so se me celo polotile, da bi skoraj trebalo pobegniti. Pri tem se mi je podala tudi prilika preizkušati razloček med osinim in čebelnim pikom. Ko me je namreč osa pičila na zunanji strani roke, mi je roka močno otekla do lakta, kar je trajalo blizo štiri dni. Prve dni me je pičeno mesto in dalje naokoli neznosno srbelo, da sem se malone do krvavega praskal. Sploh je bil ta srbež neprijeten, nekako enak koprivini opeklini. Iz tega je soditi, da je osji strup različen od čebelnega in vrhutega mnogo hujši, ko sem vendar dobil že po 20—40 čebelnih pikov en dan, pa brez otekline in kakih posebnih bolečin.

Z ozirom na množino pridelka se še ne more reči, da je letošnje leto najboljše iz vseh časov, zakaj dobilo se je 15—20 kg od panjů (izzimljenega plemenjaka); vendar je bilo za splošen razvitek povsem ugodno, brez vsakršnih škodljivih vremenskih vplivov, neviht in pogubljivih ujim, ki zadajo včasih panjem velike izgube. Ves poletni čas niso čebele trpele pomanjkanja, brez krmljenja je šlo in prihranjena nam je bila še marsikatera druga bridka ura, ki zamore zadeti čebelarja v neugodnem letu. Tedaj moremo čebelarji vsaj v našem kraju reči: Leto 1907. je bilo za čebele tako dobro, da malo takih pomnimo; bilo je za čebele ugodno, za čebelarja pa prijetno!

Ženske in čebelarstvo.

Spisal Hinko Zirkelbach.

Prepričan, da s tem spisom ne bom pridobil mnogo ali nič žensk za čebelarstvo, vendar hočem pojasniti, kolikega pomena in koristi bi bilo, ako bi se tudi pri nas ženske za čebelarstvo bolj zanimale.

Dne 3. septembra 1905 je bila na glavnem zborovanju nemškega državnega čebelarskega društva v Stuttgartu sprejeta resolucija, naj se uvede okrog Binkoštih l. 1906 učni čebelarski tečaj za ženske iz sledečih razlogov:

1. Veliko je čebelarjev, kateri so vsled svojega poklica odsotni od čebelnjaka ravno takrat, kadar bi bili doma neobhodno potrebni. Žene ali odrastle hčere bi rade posegle vmes, toda manjka jim potrebnega čebelarskega znanja.

2. Po smrti čebelarjevi so dediči, žene in otroci večinoma prisiljeni, opustiti čebelarstvo in prodati v škodo, dasi jim je preje dostikrat čebelarstvo pripomoglo iz denarne zadrege.

3. Med ženskami iz raznih stanov je veliko oseb, katere imajo neizrečeno ljubezen do naravne zabave, kakršno je tudi čebelarstvo, toda ne morejo se s tem pečati, ker niso imele prilike, seznaniti se s čebelarstvom.

Te tri točke so tudi za nas zelo važne, zato naj jih razložim bolj obširno.

1. Večina naših čebelarjev na deželi so kmetovalci, rokodelci, učitelji in duhovniki ter drugi, kateri ne razpolagajo vedno s prostim časom. Kolikokrat se primeri, da čebele rojijo ravno takrat, ko ni doma čebelarja, in marsikak roj gre vsled tega v izgubo. Ko bi žena ali gospodinja znala čebelariti, bi bil hitro odstranjen ta nedostatek. Lahko rečem iz lastne izkušnje, da bi mi ušlo polovico rojev, ko bi mi jih ne polovila žena. Sram me je skoro povedati, da je pri ogrebanju rojev ročnejša in pogumnejša nego jaz. Tudi pri nas se dobe gospodinje, katere so se prostovoljno učile pri možu čebelarstva, in dosti je tudi žena, katere čebelarijo umnejše in pogumnejše kakor možje.

Vzrok, da dandanes naši kmetovalci, kateri so v prvi vrsti poklicani za čebelarje, nočejo nič slišati o čebelarstvu, je ta, ker morajo biti na polju ravno takrat, ko je tudi pri čebelnjaku opravilo. Zato stoji toliko praznih čebelnjakov, ker gospodar vsled pomanjkanja delavcev ne more posedati kakor nekdej pred čebelnjakom, marveč mora trdo delati na polju, doma pa ni nobenega, da bi pazil na čebele. Ravno tako je tudi pri drugih stanovih. Ženske bi morale v slučaju čebelarjeve odsotnosti opravljati najnujnejša dela v blagor čebelarstva in čebelarja.

Ženska je že od narave bolj ročna za razna dela nego moški. Zato je tudi kakor nalašč za čebelarska opravila, n. pr. napolnjevanje pitalnih balonov in koritcev, odkrivanje satov pri točenju, nalivanje medú v steklenice, za topljenje voska, vlivanje umetnega satovja i. t. d.

2. Še važnejša je druga točka, smrt čebelarja. Dostikrat si na deželi oženjeni nižji uradniki, učitelji in drugi ustanove večje čebelarstvo zato, da si izboljšajo svoj gmotni položaj, ker sicer težko ali sploh ne morejo izhajati z dohodki svoje službe. Kaj naj stori vdova s čebelarstvom? Mož je vložil v

čebelarstvo dokaj kapitala, veliko je imel truda in skrbi, predno je vse dobičkanosno uredil. Ko vidijo nemarni sebičneži, da vdova potrebuje denar in da sama ne zna čebelariti, ponujajo ji za vzorno urejeno čebelarstvo slepo ceno. Ko bi znala čebelariti, gotovo ne bi prodala, in v marsikaki denarni stiski bi ji pomagale čebele in prihranile marsikako bridko uro.

3. Ženske imajo že sameobsebi ljubezen do kake naravne stvari, čemu bi je ne imeia tudi do čebel. Ravno čebela nudi med vsemi naravnimi stvarmi največ zabave, zanimanja in pouka. Pri čebelarstvu bi lahko opazovale vzorno gospodinjstvo, vzgojo mladine in skrb zanjo, pridnost, delavnost, varčnost ter strogi notranji red, katerega vzdržuje in ohranja Najvišji.

Kako pa naj se ženskam vzbudi veselje do čebelarstva. Ženske so gotovo najbolj bojé žela. Pojasni naj se jim, kako zdravju koristen je čebelin pik. Čebelar naj večkrat zvabi ženo na kak način k čebelnjaku in naj ji semtertja pokaže ali pripoveduje kaj zanimivega iz čebelnega življenja in delovanja. Kmalu se ji bo vzbudila radovednost, dobila bo pogum in veselje do čebelarstva, in ravno tako skrbno opravljala čebele kakor drugo domačo žival

Na ta način sem jaz vzgojil svojo ženo za čebelarico, da lahko dene v koš marsikakega starega čebelarja. Lovi in vsaja roje, kadar sem v službi, vliva medstene, tudi matičnjake je že okulirala, v jeseni odkriva satovje, iztaka med, kuha vosek, sploh opravlja vsa čebelarska opravila. Tako sem prišel poceni do dobrega pomagača. Čebelarstvo se ji je tako priljubilo, da bi tudi v slučaju moje smrti ne opustila čebel. Tudi starejša hčerka, ki obiskuje še ljudsko šolo, se že precej razume na čebelarstvo.

Slovensko čebelarsko društvo je gotovo takoj pripravljeno, prirediti za ženske enodnevni čebelarski tečaj, ko bi se jih oglasilo zadostno število.

Mrtvec oživel.

Janez Hlebčar.

Na jesen leta 1906 je bila pri nas vojska. Moj ljubljenc je stal v ospredju, kamor se je sovražnik najsiloviteje zaganjal. Pogumno je zrl sovražniku v obraz; ni se dal pregnati s svoje pozicije, kot lev je branil svoje drage in svoje imetje. Toda izkrvavel je za svojo domovino, sicer ne takoj v boju, ampak bolehal je za ranami nekaj tednov in naposled izdihnil. Žaloval sem za njim kot čebelar mehkega srca, češ: Umrl je in ni ga več!

Ker pri svoji smrti ni napravil nobene oporoke, sem se polastil, kot njegov oskrbnik, njegove zapuščine, obstoječe iz lepega satja in nekaj medu. Kakor se vsakemu mrliču spodobi, da se mu pokadi krsta, storil sem tudi jaz tako, samo rabil sem močno kadilo — žveplo. Potem zabijem skrbno krsto (panj) ter jo nesem na prostor, kjer je tako veselo živel od svojega rojstva.

Kar zapazim nekega dne začetkom pretečenega junija, da se je ta moj mrtvec zopet oživel. Skoraj 200 dni je bil mrtev, zdaj pa nenadoma zopet živ, to je gotovo čudež, si mislim. Ko si nekdanjega svojega mrtveca natančneje

ogledam, zapazim, da je prišla duša pri neki izpadli grči vanj. Od kod, sam ne vem, a vesel sem bil svojega oživiljenega nekdanjega ljubljenca. Razvijal se je krepko ter vidno raste. Upam, da mi bo tudi prihodnje leto delal veselje, in če ga bodo tudi njegovi otroci posnemali v pridnosti, bodo imeli tudi ti stalno stanovanje v moji koloniji.

=====

To in ono.

Priobčuje Hinko Zirkelbach.

6. Vlivanje umetnega satovja.

V tem odstavku popišem, kako sem prvokrat vlival umetno satovje. Stvar ni tako lahka, kakor sem izpočetka mislil. Treba je precej vaje in tudi videti je treba praktično. Jaz pa nisem nikjer videl, in edini svetovalec so mi bile knjige. Hvala Bogu, da imam tudi železno vztrajnost in potrpežljivost, drugi bi že desetkrat vse vrgel v kot.

Letos spomladi sem rabil precej umetnega satovja. Umetno satovje je precej drago, kilogram stane 4 K 40 h, t. j. devet plošč Gerstungove mere 25×40 cm, dočim stane vosek kilogram le 3 K 20 h, torej 1 K 20 h več pri kilogramu. Zato sklenem, da sam vlijem umetno satovje na društveno stiskalnico. Nekaj voska sem imel sam in nekaj kilogramov sem ga kupil.

Neko nedeljo popoldne se pripravim na delo. Mizo potegnem k štedilniku, pogrnem jo z mokrim namiznikom, nanjo postavim stiskalnico, na levo skodelico, v kateri je bil v vodi razredčen med kot ločilo, in na štedilnik postavim lonc z voskom. Medtem ko se je topil vosek, čitam iz knjige, kako se mora držati stiskalnica, kako se vlije in odlije ločilo, kako in s katero roko se vlije vosek itd. Vse sem natanko tako prijel. Ko je bil vosek stopljen, s strahom vlijem prvo ploščo. Ko vzdignem zgornji del, držalo se je polovica zgoraj, polovica spodaj. Ko hočem odstraniti obe polovici, vidim, da se je vse zajedlo v obliko celic. Skoro celo uro sem zamudil predno sem s šivanko vse očedil. Vlijem drugo. Nič bolje! Vedno se mi je sprijemalo. Naposled sem vendar vlil nekaj plošč. Bile so debele kakor podplat. Iz kilograma sem jih vlil 5 namesto 9 plošč. Vlival sem od 5. ure popoldne do 12. ure po noči.

Zakaj so pa bile tako debele? V knjigi sem bral, da se ne sme nič pritisniti stiskalnice, da lastna teža pokrova zadostuje. Tudi sem imel v ločilu preveč medu, zato se je vosek preveč prijemal oblike.

Drugo jutro vse raztopim, napravim redkejšo ločilo, toliko da je bila sladka voda, pritisnem krepko stiskalnico, in satovje se je lepo odločilo, bilo pravilno tanko.

Pri vlivanju umetnega satovja je največ odvisno od ločila, krepkega pritiska stiskalnice, vročine voska, prakse in potrpljenja. Odslej sem prepustil tudi to delo — ženi, ki je za to opravilo bolj pripravna kot moški.

=====

Naše opazovalne postaje.

Priobčuje A. Žnideršič.

Mesečni pregled: oktober.

Kraj	Učinek tehtanega panjů									Temperatura			Dnevoev letanja	Dnevoev					
	Donos			Upad			Skupni	Najvišji donos	Dne	najvišja	najnižja	Srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom
	Mesečna tretjina															0	1/2	celi	
	1	2	3	1	2	3													
Bohinjska Bistrica	—	—	—	18	16	18	—52	—	—	19	5	12	8	19	—	23	2	6	11
Ilirska Bistrica	—	80	50	40	—	—	110	—	—	20	8	14 ⁵	23	21	—	10	16	5	21
Krškavas	—	—	—	15	20	20	—55	—	—	30	8	17 ²	19	10	—	5	18	7	5
Nabrežina	65	—	—	45	80	30	—90	25	3	24	13	18 ⁵	23	19	—	11	7	13	18
Podgorje pri Kamniku	58	15	—	25	32	80	—64	12	2	23	7	15 ³	23	19	—	11	12	8	20

Črtica „—“ v rubriki „Skupni učinek“ označi upad (porabo), v rubriki „Temperatura“ pa stopinje pod ničlo.

Bohinjska Bistrica: Ves mesec le parkrat klavern izlet. Potrošek minimalen. Humek.

Ilirska Bistrica: Donos panjů je moral nastati le vsled ropanja in vlage, ker paše ni bilo v tem mescu nikake. V tretji tretjini so nekateri panji prav pridno prinašali obnožino. Življenski nagon upada, in zimski mir se vlega na čebelnjake. Žnideršič.

Krškavas: Ta mesec je bil pri nas še dokaj lep. Popoldnevi prve in druge tretjine so bili večinoma solnčni. Čebelce so precej izletavale, dobile pa niso ničesar. V tretji tretjini so se večinoma doma držale ter mirno uživale sad svojega truda. Tancig.

Nabrežina: Ravno tako kakor drugi čebelarji izrekam tudi jaz svojo hvalo čebelarskemu letu 1907. Obup preteklega leta nas ni popolnoma potrl, ampak nam že v začetku spomladi zbudil novo upanje ter sklep, da se bode še naprej čebelarilo. Vsem, ki v Primorju čebelarimo, se je z malimi izjemami prav dobro izteklo. Jaz sem pridobil od štirih plemenjakov štiri umetne in en naravni roj ter natočil 83 kg medu. Omeniti moram, da sem od umetnih rojev, ki so se mi prav dovoljno obnesli, v dobil tudi lepo množino medu. Vetrovi in dež v prvi tretjini mesca so zabranjevali, da čebele niso mogle izkoristiti tedanje paše. Moje panji so letos smrtoglavci izredno nadlegovali, medtem ko od drugih čebelarjev nisem čul pritožb. - Nalovil sem nad 30 teh nebodijih treba. Sila.

Podgorje: Oktober je bil večinoma deževen, le malo je bilo lepih, solnčnih dni. Ker je bila temperatura stalno precej visoka, so čebele izletavale

celi mesec in pridno nosile obnožino, kolikor jim tega ni dež zabranil. Vzemil sem 12 panjev; od teh pa mi je prišel na tehtnici stoječi panj ob matico, tako da mi jih ostane le osem. Kdor je pustil čebelam dovolj zaloge, jih bode dobro prezimil, ker bode letos dosti mladih čebel prišlo v spomlad. Opazil sem povsod, da je bilo v začetku tega mesca še obilo pokrite zalege v panjih. Naši čebelarji so splošno močna ljudstva vzimili. Sallath.

Splošno.

Gg. poročevalce prosim, da vprihodnje poročila določijo najkasneje do 15. vsakega mesca.

Na Kranjskem se zamoreta ustanoviti še dve postaji na društvene stroške. Želeti bi bilo, da bi nekatere ustanovili tudi izvenkranjski čebelarji. Morda se bode dala tudi za nje izposlovati pri društvu podpora. Prosim one, ki bi jih hoteli v spomladi ustanoviti, da se že sedaj obrnejo na priobčevalca.

Čebelarji tečaj v Ilirski Bistrici.

Fr. Rojina.

(Konec.)

Po obedu smo se zopet podali k čebelnjaku in ko smo bili zbrani polnoštevilno, smo zasedli klopi, gospod Likozar pa je razpravljal o glavnih napakah naših čebelarjev. Seveda ni mogel v kratkem času, ki mu je bil odmerjen, navesti vseh napak, ki jih premnogi čebelarji zakrivijo pri svojem čebelarstvu; samo nekatere je omenil, drugič pa bo pri enaki priliki zopet nadaljeval. Površno zaznamujem tu nekaj glavnih napak, ki jih je omenjal: Kot prvo in za največjo napako smatra nevednost čebelarjev. Čebelarstvo je umetnost, in kakor se je treba vsake umetnosti učiti, tako tudi te. Nevednost je kriva, da naši čebelarji jeseni še vedno čebele žvepljajo; dokler pa se to godi, ne more biti govora o naprednem čebelarstvu. Treba se je torej učiti, kako čebele prezimujejo, da namreč več čebel skupaj razmeroma manj porabi, ker si laglje gorkoto vzdržujejo. Povedal je primere v številkah, same izkušnje, ki so jih napravili pravi veščaki. — Večina čebelarjev gleda preveč na množino in ne na kakovost panjev. Močni panji tudi v slabih letih nekaj nabere, a slabiči niti v dobrih ničesa. — Malo čebelarjev zna svoje čebele krmiti, ker oni ne razločujejo pitanja za silo od špekulativnega. Razložil je oboje. — V jeseni se navadno odproda preveč medu in se ne napravi dovolj pitanca za dom. Odproda se dober med v jeseni medarju za slepo ceno, spomladi pa se slab, nezanesljiv pitanec kupuje za drag denar. Iz tega vzroka se je izpraznilo že mnogo čebelnjakov. — Žalostna resnica je nadalje, da se v jeseni, kakor tudi spomladi prodajajo najboljši plemenjaki, in le tisto, kar se ne more spraviti v denar, se obdrži zase. Ali se je potem čuditi, da gre toliko čebelarjev na kant ali pa le životarijo?

Nato je razkladal gosp. Žnideršič skrivnosti vzgoje plemenskih matic. Vsak navzoči čebelar je tukaj spoznal, tudi ako bi že prej ne poznal gosp. Žnideršiča in njegovih mnogih člankov v vseh letnikih „Čebelarja“, da mož ni samo spreten čebelarski trgovec, temveč tudi pravi strokovnjak. On ne pozna samo vseh najnovejših načinov vzgoje plemenskih matic, ampak je spojil za svoje vzgojevanje matic, kar je najboljšega pri ameriskem in švicarskem načinu, ter dodal še od svojega odprtega uma toliko, da se meri v vzgojevanju matic lahko z vsakim drugim strokovnjakom. Najprvo je omenjal važnost dobrih matic, potem pa svoje razlaganje o izgoji plemenskih matic podpiral z razkazovanjem raznih priprav, ki jih rabi pri tem opravilu. Šli smo tudi v čebelnjak, kjer nam je odprl panj, v katerem vzgojuje matice, in pokazal prašilčke, v katerih so izležene matice pripravljene za prašenje; takih prašilčkov ima vse polno obešenih po čebelnjaku in drevju. Obsebi je umevno, da nam je razlagal tudi načine, kako treba vzgojene matice dodajati, česar ne potrebuje samo napredni čebelar, ki čebelarji s panji premakljivega dela, temveč vsak čebelar pri vsaki vrsti panjev.

Zadnji je predaval g. Humek o gnilobi, ki je gotovo eno najvažnejših čebelarskih vprašanj, saj smo brali v letošnjem „Čebelarju“, kakšna nevarnost preti po tej strahoviti bolezni naši čebeli in čebelni kupčiji. Griža in gniloba sta dve glavni čebelni bolezni, ki pokončata nekatera leta na tisoče panjev, vendar je poslednja še veliko nevarnejša, ker je nalezljiva kot prava kuga ali kolera. Povzročuje jo, kakor nalezljive bolezni pri ljudeh in živalih, neka vrsta glivic, ki so pa tako majhne, da si njih velikosti niti prav misliti ne moremo, ker če jih gre v kapljico vode kar po več milijonov, morajo biti silno majhne in se morejo videti le z najboljšimi mikroskopi. Odrastlih čebel gniloba ne napada, pač pa zalego, da prične ta gniti in se usmradi. Naštel je vzroke gnilobe, kot najnevarnejšega pa imenoval slab, z zalego zmešan pitanec. Popisal je razvitek gnilobe in njena zanesljiva znamenja, pa tudi dal nasvete, kako nam je ravnati in kaj opustiti, da ne zanesemo te kužne bolezni v svoje čebelnjake, odkoder se lahko razširi po sosednih čebelnjakih in celem okraju. Zanesljivega pripomočka zoper gnilobo ni, akoravno se priporočajo razna sredstva. Če se prav trga čebelarju srce, vendar naj uniči svoje usmrajene čebele z žveplom ter naj jih z zalego vred pokoplje, panji pa požge, ker so tudi ti okuženi, in bodo čebele še nekaj let v takih panjih našle bolezen. Končal je z željo, naj bi ne imel noben navzočih opraviti kdaj z gnilobo.

Za tem predavanjem se je sprejela soglasno resolucija glede čebelarskega nadzornika, oziroma potovalnega učitelja za Kranjsko, katero je bil sestavil gosp. Julij Slapšak in jo je predlagal tudi občni zbor c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani dne 27. junija t. l. (Glej štev. 9 in 10 letošnjega „Čebelarja“!)

Končno sem se zahvalil g. Žnideršiču za prijaznost, da nas je povabil na dobro uspeli tečaj, ter ga prosil, naj nam še tretje nudi priliko, da se snidemo pri njem kot hvaležni učenci pri svojem mojstru.

Iz Olševka. Dragi „Čebelar“! Naj tudi letos v kakšnem tvojem kotičku opišem pretečeno letino in omenim kaj iz izkušnje pri svojem čebelarstvu. Kdor je pustil lansko jesen dovolj medene plemenjake, je dobro prezimil, ker zima je bila suha in trajno mrzla, kar je za zdravo prezimljenje najugodnejše. Brez katerekoli bolezni je pravočasno izletela žival prvič na čiščenje, in ko sta potem zopet pritisnila mraz in slabo vreme, je lahko čakala prave pomladi. Pretečena pomlad se sicer dolgo ni usmilita čebel, ali naposled je hkratu odkrila milijone virčkov, iz katerih je naša živalca z le nji prirojeno pridnostjo zajemala ter nosila domov, da se je včasih kar mašilo pred žreli. Ah kako prijetno je bilo tedaj pred čebelnjakom, pa tudi notri, če si pregledaval kako se množi mladina, kako napreduje novitev, in se že v zadnjih piskrčkih sveti med. Bilo je vsled posebno ugodne paše kmalu dovolj rojev, in tudi medu se je marsikaj lahko odvzelo pri premakljivem delu. Izkušnja uči, da če čebelar v pravem času odjema med, panj kljub temu bolj napreduje kot tak, ki se mu ni nič odvzelo, ker je potem neizrečeno priden; res se pri takem panju čebele kar prekucujejo iz žrel, tako hité na pašo. Prvi odvzeti med je bil letos nekaj posebnega, in to leto je pokazalo, da tudi Kranjci lahko pridelajo izbornega medu, če se poprimejo vsaj tuintam premakljivega dela. Vsled obilne paše sem se letos prepričal, da je res, kar sem nekoč v „Čebelarju“ bral, namreč, če hočeš, da se mlade matice raje in tem gotoveje spraše, jim ob času prašenja pokladi. Pri letošnji paši jim je narava sama obilno pokladala, in izmed 30 praševih se matic je samo ena izginila, kar bo vsakdo pritrnil, da je to nekaj izrednega, nenavadnega. Okoli dne 10. julija je paša v tukajšnji okolici skoraj popolnoma prenehala, in ta pašna vrzel je trajala do dne 10. avgusta. Med tem časom so panji izgubili povprečno po 5 kg teže. Upali smo, da bo ajda obilno popravila in nadomestila to izgubo, a bridko smo se varali. Tako slabe ajdove paše ni bilo pri nas kar pomnim, in morebiti jo še starejši čebelarji, kot sem jaz, ne pomnijo. Letos so v tem najboljšem času panji povprečno komaj 4 kg pridobili, medtem ko vem, da so pridobili nekega leta povprečno po 13 1/2 kg. To je razloček! Kaj bi neki počeli čebelarji, ko bi ne bilo v boljših panjih še precej poletne zaloge! Težko bi bilo izbirati plemenjakov, ne da bi jih bilo treba zalagati z živežem za čez zimo. Nekaj pa bo za prihodnje leto dobro, namreč, da so matice, zlasti v izrojencih zavoljo dovoljnega prostora in nekaj poletne zaloge zastavile obilno zalege, ker mlade čebele so eden izmed imenitnih pogojev za spomladanski razvitek. Pa še o nečem sem se letos prepričal. Pisal sem namreč in

osebno povpraševal po mnenju, kaj je bolje: umetna medstena ali naravni sat. Moja lastna izkušnja kot tudi nekaterih mojih čebelarških prijateljev je dokazala, da je naraven sat, pa je tudi lahko izdelan na podlagi umetne medstene, boljši kot gola medstena. Torej ne morem dovolj priporočati, naj gleda vsak čebelar s premakljivim delom na obilno zalogo izdelanega satja. Z žveplom se da hraniti v dobro zaprti shrambi kolikor časa treba. Sati z nekoliko medu delajo pri rojih, posebno pri drugih, prave čudeže. Le verjemi, dragi čebelarški prijatelj, da je to res. Poizkušaj tudi ti takele male nasvete, in če se boš po njih ravnal in nisi s sv. Ambrožem v kakšnem posebnem nasprotju, boš gotovo napredoval. In to ti želi iz pravega čebelarskega srca:

Jakob Virient, čebelar.

Življenje ljudi je podobno čebelnjaku: vsi imajo enak vhod v življenje in enak izhod iz njega.

Iz nazornega nauka: Egiptovske mumije so take kot medene punčke, samo trpežnejše so in niso tako sladke.

Čebele so ustavile vlak. V Holandiji so nedavno ustavile čebele vlak za več ur ter zaprle celo progo. Vlak so namreč nerodno aranžirali, da je lokomotiva s strani sunila v tovorni vlak, v katerem je bilo tudi par sodov medu. En sod se je razbil. Preden so mogli poškodovani voz odstraniti, je priletel iz bližine roj čebel ter zasedel vlak z medom. Nihče se ni mogel približati, in šele zvečer, ko so se čebele vrnile v svoje panji, mogli so vlak spraviti z mesta.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje: Nekaj tako čudnega se mi je primerilo letos ob času rojenja, da se moram zateči k našemu „Čebelarju“, ki mi bo gotovo vedel pojasniti zagonetno stvar. Dobil sem neko dopoldne drugca, a ker sem bil v šoli in tudi za tisti dan nisem pričakoval še kakšnega roja, sem ga pustil na pritlični jablani, kamor se je usedel, češ, ogrebem te na večer, ko ne boš več hud, in laglje ti odvzamem eno matico za slučaj, če mi pride kak prejšnji mladec ob njo, ali pa jo morebiti porabim za kako drugo nepričakovano potrebo. Pri ogrebanju sem dolgo iskal matice, naposled jo le najdem prav

v sredini roja, jo zaprem v škatlico ter denem v neki panj, v katerem so matice pele. Ker mi je šlo pa letos glede prašenja do male izjeme vse po sreči, nisem potreboval te zaprte matice ter sem nanjo popolnoma pozabil, drugec pa, ki sem mu to matico odvzel, se je drugi dan sam preselil drugam. Šele čez kake tri tedne sem zapazil brezmatičnost nekega izrojenca in tedaj sem se domislil zaprte matice; a kaj mi pomaga to, pravim, ko je že zdavnej mrtva, ker me izkušnja uči, da čebele tako v škatlici pridjano mlado matico samo toliko časa pitajo, dokler se njih matica ne oplemeni. Jelite, da je tako! In vendar odprem dotični panj, da vsaj škatlico vun vzamem. Toda glej no, matica v nji je še živa. Povem, da nisem začetnik v čebelarstvu ter da poznam ločiti sprašeno matico od nesprašene, a ko to ogledujem, sem bil prepričan, da nič ne vem, zakaj v škatlico sem dejal nesprašeno matico od drugca, notri pa je prav taka, kakor bi bila že sprašena, kar pa nikakor ne more biti, po vsej teoriji in praksi, kar sem si jo v teku let pridobil, bodisi da berem „Čebelarja“ ali tako, ali tako. Ker pa sam sebi nisem verjel pri čem sem, denem pred žrelo panju, komur sem dal matico, še pripiralno mrežico, dobrovedoč, da matica s tako obilnim zadkom ne more skoz na prašenje. Omenim še, da so čebele matico takoj sprejele, ter da sem že drugi dan našel na srednjem satu čez 200 jajčkov v najlepšem redu zaleženih, matico pa tudi tam. Tako je bilo, pa nič drugače. Zdaj pa prosim, od kdaj se matice v škatlicah oplojajo, ker ta omenjena matica je bila na vsak način že sprašena. (T.)

Odgovor: V škatlicah menda ne, čeprav smo že brali, da so se nekemu Amerikancu nekatere matice oprašile v steklenih balonih, kamor je zaprl matice in trote. Toda naše čebelarske starine vedo iz izkušnje, in je to tudi res, da se včasih matice pri kakem zakasnelem drugcu že pri rojenju opraše. In posebno v tem slučaju: Drugec rojil je že dopoldne; izbral si že matico, da je imel samo eno, ker je šel drugi dan kot brezmatičen v drug panj; visel je naposled še cel dan na drevesu, da je imela matica čas iti na prašenje, ko bi se tudi med rojenjem že ne sprašila.

Naznanila osrednjega društva.

Današnji številki smo priložili poštne položnice, s katerimi naj se pošilja udnina.

Kdor namerava izstopiti iz društva, naj to v teku mesca decembra naznani, da se mu ustavi pošiljanje „Slovenskega Čebelarja“.

Novi člani podružnic naj se v imeniku članov označijo, da ne bo zmešnjav pri razpošiljanju lista. Naslovi naj bodo natančni, da ne bo nepotrebnih reklamacij, dela in stroškov.

S 3. številko 1908 bomo ustavili list vsem onim, ki do 1. marca 1908 ne bodo poslali članarine. Zato prosimo ponovno za pravočasno poravnavo udnine.

Upravništvo.

Čebelarsko predavanje je bilo dne 3. novembra v Šmarju, dne 10. novembra v Velikih Laščah in dne 1. decembra v Kopanju. Zanimanje je bilo povsod veliko, a posebno dobra udeležba je bila v Velikih Laščah.

Odbori čebelarskih podružnic se prosijo, da se o pravem času zglasé, kje žele, da pride kak govornik k njihovim občnim zborom, da se določi dan, kdaj lahko kak govornik pride.

Ant. Likožar.

Iz spodnještajerskega čebelarskega društva.

Vabilo na občni zbor.

„Slovensko čebelarsko društvo za Spodnje Štajersko“ zboruje po običajnem vsporodu dne 28. decembra t. l. ob 10. uri predpoldne v „Narodnem domu“ v Celju.

Kurbus, predsednik.

Poziv!

P. n. udje „Štajerskega čebelarskega društva“ izvun podružnic, t. j. ki stanujejo v oni krajih, kjer še ni podružnic, naj blagovolijo udnino 2 K z natančnim naslovom vpslati naravnost osrednjemu izvršujočemu tajniku g. A. Kosiju, c. kr. poštnemu oficijalu, Celje; in to gotovo do občnega zbora, da se dopošiljatev „Čebelarja“ ne pretrga. Vsi v enem kraju se naj snidejo, oziroma dogovorijo ter skupno pošljejo, da si prihranijo poštné stroške. Načelniki podružnic pa delujte po možnosti za našo strokovno organizacijo, nabirajte pridno nove člane! Čebele so letos storile svojo dolžnost, storimo jo tudi mi! Letošnja letina nam bodi v spodbudo, da se bo naše društvo v prihodnjem letu pomnožilo najmanj za 100. Vsi stari moramo zvesti ostati ter še pridobiti veliko novih! V to pomози Bog!

Kurbus, predsednik.

ŠTAJERSKE PODRUŽNICE.

Podružnica Sv. Križ pri Ljutomeru priredi svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopji. Zraven običajnega vspredda je tudi govor predsednika g. Tom. Pušenjaka, nadučitelja na Cvenu, o prodaji medu. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Podružnica za Ptuj in okolico priredi svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 8. decembra popoldne ob 2. uri v gostilni g. Kureža v Podvincih. Dnevni

red: 1. Pozdrav predsednika, g. Franc Horvat. 2. Poročilo tajnika, g. Anton Arnuga. 3. Poročilo blagajnika, g. Peter Kurež. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Šaleška podružnica slov. čebelarskega društva v Šoštanju naznanja svojim udom, da ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. decembra, ob 3. uri popoldne v Šoštanju v šoli, ker je bila zadnjič udeležba prepričla. Dnevni red: 1. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 2. Volitev novega odbora. 3. Poročilo o čebelarskem letu. 4. Izpolnitev vprašalne pole čebelarskega društva. 5. Pogovori in nasveti. Prijatelji čebelarstva, pridite, da omogočite zborovanje, na katero Vas vabi **stari odbor.**

Sv. Jurij ob Taboru. Dne 17. februarja t. l. predaval je pri nas o čebelarstvu potovalni učitelj, g. Ivan Jurančič. Ob tej priliki smo si ustanovili tudi podružnico „Slov. čebelarskega društva“. Pristopilo nas je takoj 15 udov in pozneje še nekaj. Uspeh se je kmalu pokazal. Udje so sklenil, čebelariti s premakljivim satovjem. Večina se je odločila za ležeče panji, vendar tako, da so okvirji primerni tudi za stoječe panji. Nadaljni uspeh je tudi, da udje letos niso morili čebel, ampak združili jih, kar veliko pripomore za močno spomladansko razvijanje. Naročili si bomo tudi par točil za med in še drugo orodje za umno čebelarstvo. Udje, ki so večinoma mladeniči, že delajo tudi načrte za nove čebelnjake, ki jih bodo čez zimo postavili. Ravno tako je v delu več panjev za ude. Nekateri smo začeli že tudi z umetnim satovjem. Neorganiziranih je v naši župniji še okrog 30 čebelarjev s približno 170 panji, ki seveda še vsi po stari šegi čebelarijo z nepremakljivim satovjem in v jeseni čebele smodijo; vendar upamo, da bomo prihodnje leto še tudi marsikaterega izmed teh zvalili v svoje društvo in ga navdušili za umnejše čebelarstvo. Dne 20. oktobra smo imeli občni zbor, na katerem se je izvolil po večini stari odbor.

Karol Čulk, predsednik podružnice.

Listnica uredništva.

Vsem, kar nas je v društvu, želi uredništvo **vesele božične praznike in srečno novo leto**, sotrudnikom „Čebelarja“ pa po dvakratno, trikratno itd., kakor je kdo manj ali več pomagal, da je naš strokovni list res prav dober, kakor se je blagovolil izraziti sam g. Žnideršič in ž njim vred še marsikdo drugi. Obenem se priporoča uredništvo še v prihodnje, ko prekoračimo število desetih letnikov.

MALA NAZNANILA.

Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov brezplačno, to pa le **dvakrat v letu.**

Knjiga „**O prvinah in spojinah**“ (kemija) se dobiva v „Učiteljski tiskarni“ in pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani po K 1'66 (s poštnino vred).

Imam naprodaj več centov **pitanca**; 200 kg je iztočenega. Ivan Sajevec, Staravas, pošta Postojna.

!!! Čebelarji pozor !!!

Ker čebelarim s 400 panji velike mere Peruzzijevega sistema, imam veliko zalogo **garantirano pristnega**

pitanca

nabranega iz akacije, travniških in gozdnih cvetlic, kateri je natančno izcejen in izčiščen, da ni vmes nobene zalege. **Oddajam ga v sodčkih od 70 kg naprej.**

Prodajam tudi **prepodene čebele** in **plemenjake**.

Cena po dogovoru.

V obilna naročila se priporoča

IVAN URŠIČ, čebelar

Idrsko pri Kobaridu, Primorsko.

Semena rdeče detelje (inkarnat), esparsete, facelije, ranjak
 ──── ■ ali uročnik (Tannen- oder Wundklee) ──── ■

zelo medunosne cvetlice prodaja

J. KORDIN v Ljubljani.

Čebelarskim društvom in čebelarjem
 priporočam

škatljice za razpošiljanje matic po pošti

kakor tudi

lipove remelce za satnike

po najnižji ceni.

Mizarstvo s stroji. **JAKOB ŽUMER** Gorje — Gorenjsko.

Udnina (2 K) in reklamacije naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Čebelarja“ v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega Čebelarja“ Fr. Rojinu, nadučitelju v
 ~~~~~ Šmartnem pri Kranju. ~~~~~